

SZEGEDI NAPLÓ.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS IRODALMI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egyes évre 14 ft — kr. Negyedévre 8 ft 50 kr.
Félévre 7 ft — kr. Egy hónapra 1 ft 20 kr.

SZERKESZTŐI IRODA ÉS KIADÓHIVATAL:

Iskola-utca, Dáni-ház 18. sz.
Bérmentetlen levelek csak ismert kértől fogadtnak el.

HIRDETÉSEKET

és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.

Igazságos bírálat.

Hattyudal.

Szeged, jan. 7.

Bizony nem kellemes olvasmányt szerzett Szapáry grófnak az ő hattyudalával az öreg Horváth Boldizsár, aki igazságügyminisztere is volt az országnak és hinni tudott abban, hogy a kiegyezési alapon eredményeket lehet elérni.

Természetesen nem úgy képzelte Horváth Boldizsár a dolgok folyását, ahogy folytak. Nem úgy képzelte, hogy a közbizalom alapon álló kormányok minden esztendőben egy-egy jogát, érdekét engedjék el az országnak, hanem megfordítva, úgy, hogy jogainkat föllevenítik, visszaszerzik, biztosítják.

Talán nem is véletlenség, hogy amikor az országgyűlés-záró trónbeszédet közlik a lapok, ugyanakkor adja közre a volt igazságügyminiszter az ő hattyudalát, melyben jelenti a választóinak, hogy ő már nem kíván tagja lenni a törvényhozó testületnek, melynek tagja volt négy évtizeden át.

Ezeknek az évtizedeknek tapasztalásai nyilatkoznak meg a Horváth Boldizsár levelében röviden, tömören, és ez teszi becsessé a temesvári választókhoz intézett bucsuzását. Ez teszi jogosulttá, hogy egy kis párhuzamot vonjunk a két irat között, amelyek egyikének szerzője a miniszterelnök.

A „SZEGEDI NAPLÓ” TÁRCZÁJA.

Időtlen idők.

Általános és mély konsternációt okozott tegnap délután egy kis diakgyerek a korzón.

Azt hiszem, még emlékeznek önök, hogy merre feküdt valaha régen a szegedi korzó. Ott volt az a Széchenyi-téren — régente. Ma nincs sehol. Az emberek ugyan még tudnak róla, hogy egykoron mennyi szép asszony, lány, délczeg ifjura, komoly fiatal urak, ténsurak, tekintetes és nagyságos méltóságok húzódtak rajta előrehátra s még az öregek is ott köhécselettek el éltük alkonyából néhány órát, hogy gyönyörűség volt azt nézni.

Azonban ez a bus őszi, könyező idő, ez a valóságos vizkereszt elcsapta a korzót, pedig ezidőszert ez volt az egyetlen hely Szegeden, ahol szerelmes dolgok szűrődtek, ahol Aladár urfi meghajolva s tőle telhetőleg eltolva magát a kalapját, bus sóhajokat fújt a ködös esti levegőben (istenem, oly regényes ez) Zizi kisasszony felé, míg Zizi kisasszony bátorító szempillantásokkal üdvözölte a kitartó ifjút.

Üde dolgok ezek, a téli esték varázsá-

Végzetes ez az összehasonlítás a kormányelnökre, akár a tartalmát vegyük a két államférfiu iratának, akár a formáját és lendületét. A Szapáry okmánya sivár, száraz, alantas, rozsmagysággal, tatik-tetikkel teljes „fogalmazvány”, amelyet vidéki bankok szoktak közgyűléseik elé terjeszteni, amaz magas szárnyalású bírálat a mai politikai helyzetnek, remek, megkapó formában előadva.

Az az agg ember, aki szemevilágának meggyöngüléséről panaszkodik, ma is igazabban, hivebben látja a helyzetet, mint a miniszterelnök, kinek nyitott szemmel kellene őrt állani a nemzet ügyeiben. És az az agg, aki magára nézve már szükségesnek tartja a nyugalmat, ma is emelkedettebben gondolkodik és ír, mint az, aki egy ország sorsának intézésére véli és veti föl magát hivatottnak.

Horváth Boldizsár bizonyára nem irányzatosan tárja föl a helyzetet, nem tuloz, nem ellenzékeskedik. Hiszen nem pályázik többé mandátumra, hanem a nyugalmat keresi. Hiszen ő nem akar harcba menni a kormány ellen, melynek kebelében mint pénzügyminiszteri államtitkár az ő veje is politikai állást visel.

De éppen azért az igazság tiszta megnyilatkozása az, ami Horváth Boldizsár levelében kifejezésre jut, amint-hogy ilyen szabásu és multu államférfiunál másképp nem is képzelhető.

val, a köddel, amely csöndesen szálldogál lefelé s fényesre festi az aszfaltot, Aladár urfi, a marónisütők s a hordárok csizmáját, a lámpákkal, amelyek a szokott erélyvel égnek s a fiatal szivek első rügyes játékaival, amelyek oly rettenetesen régi s ócska dolgok, s amelyek mégis olyan kedvesen ujak, hivogatók örökké, mint egy hamvas baraczk, amelyikbe még nem esett bele a féreg. Mert tényleg nincs poéikusabb valami a világon, mint Zizi kisasszony, mikor először veszi észre, hogy szerelmes s nagy fekete szemével mélabuzva tekintvén bele ebbe a boldog világba, amely az ő nagy szerelme daczára csak úgy torog, mint eddig, összes erővel bámulja Aladár urfit nyakkendőivel, botjaival s színes keztyűivel egyetemben.

Ma azonban mindez eltűnt. Zizi otthon ül s az ablakon át néz az utcára, ahol a profán emberiség fölgüürt nadrággal jár a csatakban, Aladár urfi valamelyik kávéházban billiárdozik s amidőn ballábát előrefeszítvén, jobb karjával mélabuzsan a dákóra támaszkodik, Zizire gondol . . . ah, ha Zizi most látná őt, büszkén, méltóságteljesen, amint komoly füstmacskákat fuj föl a gázlámpáig s egy szerelmes szív elkekerültségével vágja az asztal alá a cigarettcsutkát.

Vegyen hát tudomást az ország minél messzebb körökben, hogy Horváth Boldizsár szerint a politikai helyzet napról-napra a g g a s z t ó b b á válik. „Mert nem osztozom — úgy mond — azon politikai, optimisták nézetében, akik szemet hunyva közéletünk lázas kortünetei előtt, a nemzeti organizmust egészségesnek hirdetik. Az a véleményem, hogy már régóta veszes kóranyag dul a nemzet ereiben és a parlamenti válság, amely ezelőtt egy pár évvel kitört, még nem érte el tetőpontját. Komolyan tartok tőle, hogy az új törvényhozásra éles, keserű küzdelmek, sötét, viharos napok várnak.”

Akinek elhomályosult a szeme, bizony élesebben lát azoknál, akik azt hirdetik, hogy minden rendben van, hogy a választást most és meg lehet hamisítani, mint annyiszor, hogy többsége lesz a kormánynak is, hogy az a többség tovább is vakon meg fog szavazni mindent, a nép pedig tovább is viseli a folyton fokozódó közterheket és tovább is türi a nemzeti önérzet tiprását, zászlónk meggyalázását.

Nem oly türelmes mindenki, mint a hattyudalát zengő államférfiu, aki mint pártonkivüli „támogatta a kormányt, valahányszor e g y e g y f é l é n k l é p é s t t e t t i s e l ő r e a s z a b a d e l v ű s é g f e l é , c s a k h o g y n ö v e l j e b e n n e a k e z d e m é n y e z é s b á t o r s á g á t .”

Gyöngéd és nagylelkű Horváth

Azok közt a regények között, melyeket lakkok s uszályok irnak le a bái terem parkettjére, akárhogy keresek, nem bírok ilyen hangulatos dolgot találni, mint az ilyen gyerekszivnek története, amely számtalan változatban éli le tisztavirágát a téli ködben.

S csak akkor fejlődne ki teljesen, ha — mint a mathesis professzorai szokták mondani — adva volna a harmadik: a jég.

. . . Hja bizony, a jég. Micsoda kánkánja az érzélgősségnek ez, ahova Aladár urfi — hanyagul tartva kezében halifaxjait — nap-nap után azzal az elhatározással megy le, hogy ha Zizi beleszakad a jégbe, ő kimentti. Ki ven ez színezve szépen, hogy míg a körülállók között a rettegés moraja hangzik, mint kuszik ő a betört jégszélhez s megragadván a fuldokló Zizike karját, ismert aczélos izmai megfeszítésével kiemeli a vízből s hangja férfiasan csengve terül el a jég fölött, amint szól:

— Bátorság Zizi, bátorság.

Micsoda hatás. S ő még Zizit a csarnokig viszi, ott a keringelő, korcsolyázó katonák, urak, asszonyok között, akik mind tisztelettel nyitnak utat az ő hősi bátorsága előtt, a fülébe sugná édesen, halkan, mint

Boldizsár még ebben a birálatában is. Csak egyben sujtó az őszintesége, mikor azt mondja: „Meggyőződésem egész erejével sikra szálltam nem egyszer oly kísérletek ellen, melyekben az alkotmány megtámadását és a parlamentarizmus alapelveinek megsértését láttam.”

Nem ellenzéki kortes mondja ezt és annál általánosabb tudomást vesznek róla az ellenzéki választók, hogy minden erővel küzdjenek a kormány ellen, mely az alkotmányt támadja most is, mikor idő előtt fölslátta az országgyűlést és nagy pénzzel intézi a polgárok akaratának meghamisítását.

Választási mozgalmak az Alföldön.

Makón a szabadelvű párt vasárnap kezdte meg a mozgalmat. Három helyen tartott szűkebbkörű értekezletet, főleg egy általános értekezlet előkészítése végett. Az ellenzék Justh Gyulát, másrésze Széll Györgyöt lépteti föl.

Nagylakon Széll Ákos a jelölt, az ellenzék pedig dr. Múlek Lajost készült fölléptetni ellene.

Battonyán Wasmer Adolf báró ellenében Justh Zoltánt lépteti föl az ellenzék. Általában mind a három kerület lelkes függetlenségi párti választóinak nagy reménye van arra, hogy jelöltjük a kormány-párt minden törekvése dacára — képviselővé lesz.

Aradon a függetlenségi párt népes értekezletet tartott s a kormánypárt jelöltje ellenében dr. Múlek Lajost lépteti föl.

Szt. Annán f. hó 10-én d. e. 10 órakor tartja beszámolóját ifj. Wittmann János, a kerület népszerű és szeretett képviselője. A kerületi választók külön vonaton mennek Szent Annára. A beszámoló alkalmával egyuttal kifejezés is lesz.

A borosjenői kerületben is megmozdultak a választók. Barkassy Kálmán algyesti birtokos, a szabadelvű párt megbízásából megbívtatott ki, melyben jelenti, hogy Boros Béni, a kerület képviselője, e hó 10-én tartja meg beszámolóját.

mikor a nyáréji szellő belátogat a toronyba s a falu harangja elhaló méla hangot ad ez éji csók után:

— Szeretlek Zizi. Imádlak.

Oh, és az imádatos Zizi elpirulna erre Aladár érezné, hogy dobog a szíve, amelyben most hirtelen óriás erővel támadt föl a szerelem. Zizi, ez a rózsaszínűlű bájos kis Zizi bágyadtan támaszkodna Aladár karjára, amint belépnének a csarnokba, ahol a mama csak most értesülve a rettenetes eseményről, halálsápadtan, szinte megdermedve áll. De már éljenzik a megmentőt, a mama örömkönyeket sir, Aladárt megöleli, míg a később lóhalálban érkező papa, aki egyik kalucsniját az irodában feledte s kalap helyett a lámpának e célra különben eléggé alkalmas ernyőjét hozta el, Aladárt legkedvesebb ifju barátomnak nevezi, megkéri, hogy szerencsétlenesse házukat a látogatásával s regalitászsá kinalja, amire Aladár, meggyőződvén, hogy senki sincsen ott a gymnasiumi professzorok közül, rá is gyujt.

Több s kevesebb változással így menne ez, ha jég volna. De hát nincsen s a fölötünk levők, tekintettel a választások sok berugott emberére, nem is akarnak sikos időt csinálni. S ezért okozott mély konsternációt az a gyerek azzal a korcsolyával.

—ny.

Az ókanizsai választó kerületben általános a meggyőződés, hogy kerületükből báró Podmanitzky Frigyes nem önkényt távozott, hanem erkölcsi kényszerrel menesztetett, hogy helyet csináljon a jelenlegi kormánypárti követ-aspiránsnak: Matkovits Lajos főszolgabírónak.

Ókanizsai levelezőnk arról tudósított bennünket, hogy az ottani választó kerületbeli függetlenségi érzelmű előkelő polgárság Hets Ödön, tekintélyes fővárosi ügyvédet fogja fölléptetni — Matkovits Lajossal szemben.

Zentán Szabó László függetlenségi és 48-as eddigi képviselő ellen a szabadelvű párt Baross Gábor kereskedelmi minisztert kívánja fölléptetni.

Szeged független polgáraihoz!

Szeretett polgártársak!

A haza ügyében hívjuk föl önöket tanácskozásra, cselekvésre, lelkesedésre

A függetlenségi és 48-as párt nevében szólunk önökhöz, akik Magyarországot függetlennek, önállóknak, szabadnak akarják.

A függetlenségi és 48-as párté a szabad polgárok bizalma, meggyőződése és hite. Pártunké a jövő, a nemzet győzelme és diadala.

Ösmeretes önök előtt a függetlenségi és 48-as párt programja. Rövid az és tiszta. Akarjuk a nemzeti hadsereget, a magyar királyi udvartartást Budán, az önálló vámterületet és bankot, akarjuk minden téren a valódi szabadelvűséget, a fejlődést és a haladást. Egy szóval, akarjuk a teljes, igazi önállóságot, hogy ne legyünk tovább zsákmánya és robotosa Ausztriának, hogy ne legyen többé pusztító közösgy.

Ezt akarja a függetlenségi és 48-as párt. Ezt akarjuk mi, akik ennek a pártnak hűséget esküszünk. Akaratunk törhetetlen és hajthatatlan. Elveinkre, programmunkra nem alkuszunk senkivel, kitűzött céljainkból nem engedünk semmit. Mert, amire törekszünk, az a legtöbb és a legkevesebb egyszerre. Amire törekszünk, az a haza függetlensége.

Akik ebben a szent célban egyetértenek velünk, vegyenek részt a mozgalmunkban. Működjenek közre, hogy Szeged választó-kerületeiben fényes győzelmet szerezzünk a függetlenségi eszméknek. Hogy visszahódítsuk a kerületeket Szeged független polgárainak és hogy a legmagyarabb város népe első legyen az ország boldogságáért küzdők sorában.

Tisztelt polgártársak!

Idő előtt megfutták a választási riadót. Induljunk utána télviz idején is tömören összetartva.

A szegedi függetlenségi és 48-as párt képviselő jelölt **ösgyűlését** folyó 1892. évi január hó 10-én (vasárnap) délelőtt 10 órakor tartja meg a Hétválasztó szálloda kávéházi termeiben.

Ezen a gyűlésen fogjuk megválasztani jelöltjeinket az első és a második kerületbe.

És valószínű, hogy a jelölendők egyike vagy másika már ezen a gyűlésen fogja elmondani a polgárok kívánságára, program-beszédjét.

A folyó évi január 2-án tartott népes előértekezlet megbízásából az elnökség és a végrehajtó bizottság az első kerület jelöltjéül **Károlyi Gábor grófot**, a második kerület jelöltjéül pedig **dr. Babó Emil** ügyvédet fogja ajánlani.

Hisszük és reméljük, hogy Szeged városi és tanyai polgársága tömegesen sorakozik már ez alkalommal a függetlenségi zászló alá, melynek jelszava: a haza boldogsága és Szeged boldogsága.

Szeged, 1892. évi január hó 4-én.
A szegedi függetlenségi és 48-as párt:

Vőneki Pál, Polczner Jenő, elnök.
Gera István, Csikós Ignác,
alelnökök.

Ujdonságok.

Szeged, január 7.

Tájékoztató.

Minden szerdán és szombaton este 7 órakor, a függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottságának ülése a Hétválasztó éttermében.

Jan. 10-én. A függetlenségi párt ösgyűlése d. e. 10 órakor a Hétválasztóban.

Jan. 17-én. A függ. párt gyűlése az alsóvárosi Lengyel-kápolnánál d. e. 10 órakor.

Jan. 17-én. A függ. párt gyűlése a Böresök Péter-féle kapitányságban, Kószó János tanyájánál d. u. 2 órakor.

Jan. 24-én. A függ. párt gyűlése a felsőtanyánkon a szatymazi nagyvendéglőben d. e. 10 órakor.

Jan. 24-én. A függ. párt gyűlése a felsőtanyánkon a Galyas-csárdánál d. u. 2 órakor.

Jan. 8-án. A keresk. és iparkamara iparosztályának ülése d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órakor.

Január 9. A felsőtanyai lovas-polgárőrség táncmulatsága a Feketesas-szállóban.

Január 9. Tiszti-estély a Tiszában.

Január 10. A függetlenségi párt ösgyűlése a Hétválasztó-szálló kávéházi termében d. e. 10 órakor.

Január 16. A csolnakázó-egylet táncvizgalma.

— **Uj regényünk** Nagyérdekű, hatásos regény közlését indítjuk meg ezzel a számmal. A francia irodalom egyik legkiválóbb regényírójának Beloth Adolfnak a műve ez a: „Két asszony” czimmal. Az érdekesítő, bonyodalmakban gazdag regényre föl-hívjuk olvasóink figyelmét.

— **A királyi leirat Szegeden.** Kállay Albert főispán ma délután négy órára rendkívüli közgyűlésre hívta össze a városi képviselőtestület tagjait. Az ülés egyetlen tárgyát a királyi meghívó levél fölolvastása képezte. Az ülés megnyitása után dr. Tóth Pál városi főjegyző fölolvasta a meghívó levelet, melyet a közgyűlés állva halgatott végig s mely a következően hangzik:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

isten kegyelméből ausztriai császár Csehország királya stb. és Magyarország apostoli királya.

Kedvelthiveink.

Uralkodó kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött örködni:

Miután az 1848. évi IV-ik t.-cz. I. §-a az országgyűlést évenként Pestre egybehívatni rendeli; s miután számos függőben levő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik.

Minisztertanácsunk előterjesztése folytán elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi február hava 18-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest fővárosba egybehívjuk.

Minek folytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk: hogy haladéktalanul megtegyétek mindazon intézkedéseket, melyek a törvény értelmében szükségesek arra nézve, hogy az 1874. évi XXXIII. t.-czikk által rendelt módon és számban megválasztandó képviselőitek a fön kitett országgyűlésen megjelenhessenek s a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindíthatassék.

Kikhez egyébiránt császári és királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradván.

Kelt Budapest fővárosban, ezernyolczszáz kilencvenkettedik évi január hava 5-ik napján.

Ferencz Fózsef, s. k.

Gróf Szapáry Gyula, s. k.

A királyi leirat közöltetni fog a központi választmányal.

— **A függetlenségi párt választási gyűlései.** Ki van bontva a lobogónk, erős kezek tartják, a város ősi tradíciójához, a függetlenségi elvekhez hű polgárságának kezei, melyekből csak ideiglenesen csavarták ki azt a zászlót, melyet most diadalra fog vinni. Meg fog törni, meg kell törnie minden alattomos hivatalos hatalomnak, presszióknak, megfélemlítésnek és a pártkaszsa bőkezűségének Szeged kipróbált független polgárainak vaserős erkölcein és hazaszereteten, ez a hazaszeretet fogja semmivé tenni a korteshatalom ama számítását, hogy hiszen a tanyak népe úgy se jön be szavazni télidőn olyan tömegben, amit az ő első kerületből atplántált hivatalos voksaival meg nem győzne. Erőnk tudatának egész hatalmasságával bontjuk ki a függetlenség zászlóját, Szeged polgárságának ezt a régi dicsőséges zászlóját azokon a gyűléseken, melyeken a napról-napra közeledő választásra elkészülünk.

A pártnak vezérlő férfiai ma adták be az írásos jelentést a polgármesterhez, a kitűzött választási gyűlések megtartásáról.

A függetlenségi párt gyűlései az első és második kerületekben a következő helyeken és napokon tartatnak meg:

Január 10-én délelőtt 10 órakor üggyülés a Hétválasztó-szállóban.

Január 17-én d. e. 10 órakor gyűlés az alsóvárosi tanyákon, a Lengyel-kápolnánál.

Január 17-én d. u. 2 órakor gyűlés az alsóvárosi tanyákon a nagyszéksői Bőrösök-fele kapitányságban, Koszó János tanyájánál, a mezogazdasági körnél.

Január 24-en d. e. 10 órakor gyűlés a felsőtanyákon Szatymazon a nagyvendéglőben.

Január 24-én d. u. 2 órakor gyűlés a felsőtanyákon, a Galyas-csárdánál.

— **Kortésidők.** M a m u s i c h Lázár, Szabadka város polgármestere ma Szegedre érkezett, ahol a főspannal volt dolga.

— **† A református egyház gyászsa.** Mély megilletődést és részvetet keltett a ma délután elterjedt gyászhir, mely a szegedi református egyház jeles főpásztorának, Varga Pál elhunytáról szól. A köztisztelőben álló lelkész halála váratlanul érte az egyházat, melynek a boldogult hívséges, fáradhatatlan lelképásztor volt hosszú évtizedeken át. Betegsége influenzával kezdődött, de a kór oly erővel tamadta meg különben is gyöngye szervezetet, hogy ellentállni nem tudott a bajnak s ma délután 2 órakor, övéinek köreiben, az egyházi férfiak aggódása mellett kiszendvedett. Varga Pál ref. lelkész született 1824. jan. 25-en Tiszadobon. Theologiai tanulmányait Debreczenben végezte. Hod-Mező-Vasarhelyen segédlelkészkedett, s mint ilyen gyakran jött a szegedi leányegyházba szolgálatok teljesítésére. Mikor a szegedi ref. egyház 1859-ben anyaegyházzá alakult — nagyrészt az ő munkálkodása folytán — őt hívta meg első lelkészéül. 1859. decz 5-én tartotta beköszönő beszédét s azóta, 33 éven át egyházának fáradhatlan bu-

galmu lelkesze volt. Puritán, egyszerű jelleme, jó szíve általán ismeretes volt. Temetése szombaton délután 2 órakor megy végbe. A temetési szertartás végzésére Szabó János esperes táviratilag kéretett föl. A temetést szeretett lelkésze iránti kegyelete jeléül az egyház saját költségén rendezi.

A család által kiadott gyászjelentés a következően hangzik: Alulírottak mélyen szomorodott szívvvel jelentik a legjobb férj, apa, nagyapa és após nagytiszteletű Varga Pál urnak a szegedi evang. reform. egyház 33 éven át buzgón működött lelki pásztorának, élete 68 ik, boldog házassága 32-ik évében f. é. január hó 7-én d. u. 2 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 9-én d. u. 2 órakor fog a ref. lelkészi lakból (Tisza Lajos-körút 37. sz.) a belvárosi protestáns sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Béke poraira! Szeged, 1892. január hó 7. Özv. Varga Pálné szül. Kusztos Zsuzsanna, Varga Ilona és férje: Fördös Dezsó tpénztári pénztárnok; gyermekeik: Endre és Dezsó, Varga Gizella, Varga Mária és férje: Sulyok István ref. lelkész, Varga Aranka, Varga Jenő, Varga Pál.

— **Az influenza grasszálása,** úgy tapasztalják az orvosok, e napokban valamivel alább hagyott, amennyiben újabb betegedések nem történtek oly nagy számmal, mint a múlt héten. A betegek száma ma is rendkívül nagy, szerencse azonban, hogy a baj lefolyása általán enyhe. Halállal csak néhány eset végződött, de ezeknél az influenza tüdőgyulladásra fejlődött ki.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A belügyminiszterium a múlt évben alkotott árvahazi szabályrendeletet jóváhagyta s erről ma értesítette a várost.

— **Kamarai ülés.** A kereskedelmi és iparkamara közös bizottsága ma délután a beteg kamarai elnök távollétében Weiner Miksa alelnök vezetése alatt tartott ülést. Jelenvoltak Rainer Ferencz alelnök, Bába Sándor, Csikós Ignác, Csányi János, Gál Ferencz, Gál Kálmán, Grasselly László, Harcz Lajos, Ligeti Sámuel, Milkó Jakab, Obláth Lipót, Szarvady Lajos beltagok, ifj. Szmolény Nándor levelező tag, Kulinyi Zsigmond titkár. Elmaradásukat kimentették: Kass János, Lichtenberg Mór kamarai beltagok. A közös bizottság több ügyet készített elő a január 13-iki teljes ülésre. Első sorban Csányi János kamarai pénztárnok indítványát tárgyalta a bizottság, mely a tíz forinton alóli üzleti számlák bélyegmentességének kérelmezését javasolja. A közös bizottság véleménye az, hogy a nagyon kívánatos törvénymódosítást a kamara kérelmezze a kereskedelmi miniszter utján és a fölterjesztés pártolására kérje meg a testvér kamarákat. Előterjesztette aztán a titkár Baross Gábor miniszter leiratát arról, hogy a kamara kerületéből egy iparos részére 300 frtos külföldi utazási ösztöndíjat engedélyez a folyó évre. Az elnökség január 15-iki lejjáráttal már kiírta a pályázatot erre az ösztöndíjra és a teljes ülésben fölhatalmazandó lesz arra, hogy az ösztöndíj-bizottság meghallgatásával terjessze föl a miniszterhez az ajánlatát arról, hogy a 300 forintos ösztöndíj kinek engedélyeztessék. Elfogadásra ajánlja a közös bizottság a teljes ülésnek a nyugdíj-szabályok módosítását és a győri kamara fölterjesztését, melyben italmérési adómentességet kér a bor szeszezéséhez használt szeszre.

— **Temetés.** Özv. Rózsa Györgyné, szül. Tóth Julianna, Rózsa Rerencz belvárosi

apátplébános édes anyjának temetése ma délután 1/3 órakor ment végbe nagyszámú közönség jelenlétében. A szertartást dr. Kun László makói apátplébános végezte teljes segédlettel, mely után Haja b á c s László kántor énekelt rövid bucsusót s utána a tanítóképezde énekkara adott elő megható gyászdalt. A temetésen ott láttuk Pálffy Ferencz polgármestert, Kovács Albert iskolaszéki einököt, Rainer főkapitányt és többeket a hatóság tagjai közül. A megboldogultat a belvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra. Béke poraira.

— **Milliók adóban.** A szegedi pénzügyigazgatóság, mely Csongrád- és Csanádmegye adóját hajtja be, esztendőn által milliókban dolgozik: az van abban az érdekes kimutatásban, amit a pénzügyigazgatósági adóprés 1891. évi működésének eredményéről közlünk. Érdekes különösen az összehasonlítás a legutóbbi 2 év eredményei között. Mig Csongrád- és Csanádmegyében 1890-ben a pénzügyigazgatóság 7.340,937 frt államjövédelmet hajtott be, addig az elmúlt 1891. év eredménye 8.145,551 frt volt. Így tehát 1891-ben 804,614 frttal volt több a kincstár jövédelme. Így dolgozik az adóprés. Nemkülönben érdekes a részletes kimutatás. Befolyt 1891-ben: Egyenesadó 2.491,249 frt, (1890-ben 2.278,454 frt), fogyasztási adó 1.253,084 frt, (1890-ben 1.023,379 frt), italmérési jövédék 407,543 frt (1890-ben 404,023 frt), határvám 43,677 frt (1890-ben 35,570 frt), bélyegjövédék 1.180,02 frt (1890-ben 1.122,977 frt), jogilleték 664,027 frt, (1890-ben 489,070 frt), díjak 10,841 frt, (1890-ben 7,877 frt), dohány jövédék 1.291,718 frt, (1890-ben 1.091,785 frt), sójövédék 786,102 frt, (1890-ben 875,883 frt), államépületek után 8,817 frt, (1890-ben 3,648 frt), különféle 7,671 frt, (1890-ben 8,271 frt).

— **Halálozás.** Dr. Faragó László, a dorosmai járás tisztb. szolgabírája, a megyei közigazgatás egyik buzgó tisztviselője, ma Dorosmán influenzában elhunyt.

— **Korcsolya egyleti évkönyv.** A szegedi korcsolyázó egyesület 1890/91-iki évkönyvét teszi közzé Kovács János egyesületi igazgató egy díszes illusztrált könyvben, melynek tartalma is gazdag és érdekes. Bevezetőleg az egylet történetét írja meg Kovács János és valósággal érdekessé tudja tenni. Közli aztán a választmány, a részvényesek, a tiszteletbeli és rendes tagok névsorát és az egylet utolsó évi pénztári számítását. Az évkönyvet a korcsolyázó egylet tagjai mindannyian megkapják.

— **Eljegyzés.** Lengyel Lajos, a szegedi jó hírű Lengyel butorjgyáros cég fiatal beltagja a napokban eljegyezte Winkler Alajos bécsi gyáros bájos és művelt leányát.

— **A város biztosítása.** A gazdasági szakbizottság nem régen foglalkozott az önbiztosítás eszméjével, melyet pártolólagerjesztett a tanács elé. A tanács mielőtt érdemlegesen határozná az előterjesztés fölött, megkereste a számvevőséget s fől szólította, hogy az évi biztosítási összegekből állapítsa meg azt az átlagos summát, melyet a város évenként a tulajdonát képező épületek biztosítása fejében fizet. Mig a számvevőségi kimutatás beérkezne kiserletet tesznek a biztosító intézetekkel is. Nyilt árlejtést hirdet a tanács a biztosításra s a mint az árlejtés eredménye kedvező vagy kedvezőtlen, aszerint foglal állást az önbiztosítás mellett.

— **Influenzás tisztviselők.** A városi tisztikarnak is több influenzás betege van. Mint halljuk utóbb influenzában megbetegedtek Endrényi Antal árvaszéki elnök és Bérczy Antal árvaszéki ülnök. Az adóhivatal tisztikarából is többen estek influenzába.

— **Öngyilkos orvos.** Szabadkáról írják lapunknak: Dr. Heumann József fiatal orvos f. hó 5-én kedden este 9 órakor egy orvosi műtő késsel jobboldali nyaküterét (carotis) keresztül metszette s rögtön meghalt. A fiatal 26 éves orvos ezelőtt két hónappal telepedett le Szabadkán s öngyilkosságának okául gyógyíthatlan mellbetegségét állítják.

— **Tánczvizgalom a szomszédban.** A vöröskereszt kaszinói fiókegylete f. hó 12-én a dorosmai kaszinó helyiségeiben a szegény gyermekek fölruházására tombolával egybekötött tánczvizalmat rendez.

— **Boglyák rémei.** A feketeföldi gazdáknak régóta gondot adott már az, hogy ki lopja folyton az ő szénájukat. Hármán is panaszt tettek ma Molnár közp. lovas biztosnál: Ladányi Ferencz, Ladányi Imre és Gárgyán Antal. Kocsiszámra vészelt el a szénájuk. A tolvajok megkerültek Sárkány István és Sárkány András személyében, akik beismerték a lopásokat. A széna nagyrészt meg is találták a tanyáikon.

— **Az „Egyetértés“ köszönete.** Az „Egyetértés“ munkás betegsegélyző egyesület a Szilveszter-estélye alkalmával az egyesület könyvtára javára történt fölülfizetésekért ez uton mond köszönetet. Felülfizettek: Barcsay Károly 5 frt, Szűcs Lajos 40 kr., Muesi Bálint és neje 40 kr., Vissmártonyi Géza 50 kr., Erdélyi Mária 30 kr., Csontos Rozál 20 kr., Jenei Antal 60 kr., Gémes Antal 20 kr., Kommesz Kornél 30 kr., dr. Schreiber Fütöp egyleti orvos 70 kr., Egedi József 30 kr., Faragó Lidia 20 kr., N. N. 10 kr., dr. Halász Lajos egyleti orvos 1 frt 70 kr., Szilber nővérek 1 frt, Mastha György 40 kr. Összesen 12 frt 30 kr.

— **A kamara iparosztálya** január 8-án (pénteken) d. u. fél négy órakor ülést tart a következő tárgysorozattal:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

2. A kereskedelemügyi miniszterium 66,447/891. számú leirata ipariskolák és tanműhelyek létesítése ügyében.

3. A szegedi fa-(butor-)raktár szövetkezet kérése, a 72,930/891. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében módosított alapszabályainak és folyamodásának fölterjesztésére.

— **A cigányok ezüstkoszorúja.** El volt már mondva e lapban az a szép dolog, hogy Fehér Poldi és Urbán Lajos primások azt az ezüst babérkoszorút, amit Párisban jártukkor kimuzsikáltak dicsőséggel a francia közönségtől, a Somogyi-könyvtár muzeumának ajándékoztak. A polgármester ma vette át a koszorút s a napokban elhelyezik a szegedi muzeumban.

— **A tábla-elnök tolvaja.** Az az imperinens ficzko, aki ellopta a szegedi kir. tábla elnökének az arany óráját, úgy látszik megkerült, elfogták Zágrábban. S úgy látszik abból, amit a horvát főváros rendőrsége ír az elcsipett ficzkóról, hogy Szegeden egyéb viselt dolgai is voltak, így többek közt valószínűnek látszik, hogy ugyanez a jó madár lopta el a kir. tanfelügyelő téli kabátját. A zágrábi rendőrség ugyanis azt közli a szegedivel, hogy ott egy Gelbmann Lipót nevű csavargó kárpi-tos segédet tartóztattak le tilos kéregetésért. A zsebében három darab zálog czédulát találtak, ezeknek egyike a szegedi Kis Regina zálogházából való és egy ezüst kőves koral, egy tajtékpipa és pipatokról szól. A másik két zálog czédula észéki származású és ezeken szerepelnek: egy arany óra, egy téli kabát és más egyéb. A rendőrség a szegedi lopások dolgát közli a zágrábi-val és majd megállapítják, hogy a jómadár csakugyan Szegeden „szerezte“ e azokat a zálogtárgyakat?

— **A bérkocsisok a tanácshoz.** Belát-ták, hogy nem igen gondolnak velük a torony alatt. A bérkocsi-állomáshelyek tisztán-

tartására mégis csak a városnak kellene megtenni a kezdeményező lépéseket s nem várni be míg a fiakkeros-gazdák adnak tanácsot a tanácshoz ebben a dologban, amely nyaranta annyit ront a város egészségén. Folyamodványt adtak be a bérkocsisok a hatósághoz, amelyben azt kéri, hogy a főbb állomáshelyeken állítson föl a város vízvezetéki kifolyó csapokat. Véleményük szerint csak így lehetne ott tisztaság, ha mindig kéznél volna a víz. Így van ez különben minden nagy városban. A mosásnál elhasznált víz vízvezetéki díját a bérkocsisok fizetnék. Azután három főállomás: a Széchenyi-, a Dugonics-téri s az Európa-szálló mellett levő nincs ellátva aszfaltburkolattal, ami meglehetősen provinciális és orrtekerő állapot. Folyamodványukban ezeknek a kiaszfaltozását is kéri a bérkocsisok.

— **Betörő disznó.** Rendőri csendünk tultengéséről tesz tanubizonyítást az a levél, amelyben ma adták tudunkra a legujabb szenzációs merényletet Egy emeletes házban (a beküldő nem írta meg az utcát) az éjjel nagy zaj támadt, láрма kiabálás. Az asszonyok szaladgáltak süprükkel, inas gyerekek mindenféle ártó szerszámokkal, az özvegy könyvkötőné az emeleten elajult s beleszedült a kalapos festékes tekőjébe, a férfiak előrohantak botokkal s fölköltötték a házigazdát is, aki szintén hatalmas fustélyal rohant ki. Támadt pedig mindeme sok esemény azért, mert betörő volt a souterrain lakásban. Hal-latszott is, amint az üveges ajtót rágta, döngette erősen. A botokkal fölfegyverzett férfiak bámulatos vakmerőséggel vonultak le a betörőkhöz, aki szelid rőföggel fogadta a publikumot, mivel hogy senki más nem volt, mint a házigazda hízója.

— **Jelenet.** Mondjuk, hogy sápadt, beteges volt ez az asszony s reszketve, burkolózott a vékonyas-kendőbe, amely untalan lecsuszott hegyes, szűk vállairól.

Fázósan állott meg a bíró előtt, a szemét megtörülte és csak várt, hogy majd szólnak hozzá valamit. Ügyes-bajos emberek jöttek-mentek, ügyvédek hadarták a paragrafusokat s oly büszkén hivatkoztak egyes pontokra, mintha valósággal ők csinálták volna azt a törvényt; tanyai emberek lassu, megrágott szóval panaszokat adtak elő, néhány rendőr jelentésezett, az asszony csak állott s szint elfelejtette már, hogy őt idehívták, mikor rá kiáltott a kiró:

— Hallja, a fia el van fogva.

Ugy lehet, elsápadt, reszketett, sirt volna most az asszony, ha ráért volna. De egyéb dolga volt, köhögött, hogy majd beleszedült.

— A fiam... az én fiam...

— Az ám. Lopott.

Hát biz ez nem valami kedves hír az édes anyának, mikor elmondják neki, hogy a fiát bezárták, mert lopott.

Azután még csak tíz éves a gyerek.

— Csak tíz éves, már is lop. Hogy neveli maga azt a fiút?

Beszélt valamit védekezésül a nyomorról és simogatta a kendője ránczeit csöndesen.

— Mi még nem tudjuk megbüntetni, mert fiatal. De már elvetemült az a kölyök. Elvetemült. Majd meglássa, az akasztófán hal meg. Aranyórát lopott. És azt gondolja, bevallotta, hogy hova dugta el? Gondolja? No hát ne gondolja. Nem vallott a kölyök. Én átadom magának, büntesse meg, mint szülő. Az anyjának talán azt is megmondja, hogy hol a lopott óra?

Fölhozzák a börtönből a fiút. Sunyi arcu penészbőrű kis nyomorgomba. Szinte sejteni lehet benne jövőendő idők nagy betörőjét.

— Loptál — kérdezi az anyja.

— Loptam.

— Mit?

— Órárt.

A sápadt asszony rákiált mérgesen:

— Hol van te betyár?

Daczosan felel rá a fiú:

— Nem tudom.

Mig ez a csetepaté tart, bejön az ajtón egy hosszú fekete ur.

— Ez a káros — mondja a bíró.

Az asszony ránéz s sápadt arczán megjelenik a vér. A fekete ur lesüti a szemeit.

— Ettől loptál? — fordult izgatottan a fiához a szűkvállu asszony.

— Ettől.

Szinte rikkantva mondja ezután az asszony s toppant is a lábával s üt is a kezével nagyobb igazság okáért a levegőben egyet-kettőt.

— Jól tetted!

Az általános bámulat közt az asszony kézen kapja a fiát s mevető tekintettel mér-vén végig a fekete arczost, elmegy. A fekete ur lehajtott fejjel, megszegyenülten kullog ki az ajtón. Azok közt, akik bent maradtak, egy, ki a dolgokkal ismerős, csöndesen kezdi beszélni:

— Megesalta, azután ellökte...

— **Egy kis Wertheim kulcsot** hoztak ma a szerkesztőségbe, melyet a Dugonics-téren találtak. A káros a kiadó hivatalban jelentkeztetik.

Egyik sir, a másik nevet.

Aradi Gerő, ki a szomszédban direktorkodik, híres társai között arról a kimeríthetlen hidegvéréről, melylyel dolgait végzi. A szegedi közönségnek jó ismerőse Aradi, azért mondjuk el ezt a kis históriát, melyben neki is része van.

Társulatánál volt egy segédszínész, akit nagy tehetségekkel áldott meg az isten. Tudott festeni, balettet tánczolni, ugrani, majom komédiát csinálni vasárnap délutánonkint a gyermekek gyönyörűségére. Ez a nagy ember egy szegény zsidó asszonynál volt kosztos és kvártélyon s természetesen állandóan nem fizetett. Mindig azzal biztatta a szegény asszonyt, hogy majd megfizet a jutalomjátéka után — csak várjon.

Azonközben beállított a direktorhoz s jutalomjátékot kért. Minden szépet megígért s telt házat helyezett kilátásba. Aradi hümmögött rá egyet s ezzel az ügy be volt fejezve. A jutalomjáték pedig mindig késett s a balettmester ur napról-napra hitegette a szegény asszonyt.

— Majd a jutalomjáték után megkapja a pénzét — csak várjon.

Az asszony egyszer már nem akart tovább várni, hanem fölment az igazgatóhoz s a jutalomjáték után kérdezősködött.

Félénken kopogtatott s belépett. Aradi az íróasztal mellett ült s a műsor összeállításán dolgozott.

— Mivel szolgálhatok?

Az asszony beszélni kezdett.

— Van egy színészem, én adok neki kosztot és szállást...

— Jó lakása van? — kérdezősködött az igazgató.

— Jó, hanem nem akar fizetni. Mindig azt mondja, hogy a jutalomjáték után... Hát kérem igazgató ur, lesz neki jutalomjátéka?

A direktor csak öt perc múlva válaszolt.

— Azt hiszem lesz.

Az asszony némileg megnyugodott a feleletre s indulni készült. Elment az ajtóig — s ujra visszajött.

— Igazán lesz neki jutalomjátéka?

— Igen, igen...

Most már komolyan elindult az asszony s miután az igazgató biztosította a jutalomjáték felől, azon kezdett gondolkozni, hogy mit játszanak majd a jutalomjátékán? Ettől függ a telt ház.

Ujra visszafordult és megállott az íróasztal mellett.

— És mit fognak játszani a jutalomjátékon? — kérdezte félénken.

Aradi csak mintha az előtte fekvő papírnak beszélne, úgy mormogta ki a választ.

— Egyik sir, a másik nevet.

A szegény asszony elgondolkozott s valahova messze, a várvavárt jutalomjáték homályába tévedtek szemei. Ugy későre mondta el csak a mondanivalóját.

— Bizony igazgató ur, jól tudom én, hogy én leszek, aki sir — és ő — aki nevet.

2.

A mama gardedámja.

— Apróság. —

Egy minapában tartott mulatságon sült ki, hogy milyen nagyfontosságú hivatása van a kis Aliczenak.

Ez a multság — nos, azt csak nem kívánhatják, hogy eláruljam kinél volt.

Annyit elhihetnek, hogy pompásan sikerült. Jó kedvű volt ott mindenki és épen séggel nem érezték a házigazda hiányát. Mert a papának el kellett utaznia messzire. Hja, nem szívesen hagyta el ház aját, de hát a muszáj még a lelkiismeretesebb férjnek és papának is paraucsol.

De hát az ő távollétét, hogy érezhették volna, mikor olyan valóságos tündéraszony kecseskedett a háziasszony szerepében, mint Matild nagysám.

Ragyogott a szép asszony, mint a nap.

Az ilyen szép naptól nem is lehet csodálni, hogy olyan gyönyörű kis virágot sarszított, mint az ő Alicze lánya.

Valóságos ibolya volt, anyja, a deli rózsza mellett.

Nos és önök bizonyára nem fogják csodálni, hogyha ilyen zimankós decemberben holmi ibolyák virágzanak, hát egy-egy himes lepke is kibontogatja a szárnyait.

Egy ilyen szeladon suttogott a mi kis ibolyánk fülébe is valamit azon a nevezetes mulatságon.

Hanem a kicsike állhatatos maradt. Olyan állhatatos, akár egy kemény tölgy, nem egy gyöngye kis virág.

Pedig a heves vérű adonisz ugyancsak ostromolta őt. Ki se merjük mondani: hogy bizony olyan légyotfélélet kért tőle . . . Fölhozta, hogy hiszen hát nincs honn az árgusszemű papa . . . Hallatlan vakmerőség! Node igaz, hogy csak egy pár pillanatért esedezett. Amíg egy szerelmi vallomás — elcsattan.

És lám, a kicsi ezért az álszerű vakmerőségért nem haragudott meg. Sőt majdnem pityeregve, fájdalmasan sugta oda az epedő Romeónak, egy oldal pillantással valakire:

— Nem lehet édes Oszkár . . . egy percze sem távozzatom hazulról . . . Láska, megígertem a papának, hogy míg távol lesz, nagyon vigyázni fogok — a mamára . . .

—it.

Irodalom.

Fürdők, gyógyhelyek.

— Könyvismertetés. —

Megjelent a „magyar szent korona országai balneologiai egyesületének 1891-iki évkönyve“, összeállította dr. Löw Sámuel

egyesületi főtthkar. A budapesti kir. orvosegyesület egy állandó balneologiai bizottságot küldött ki, amely bizottság által 1890-ben egy nagyobb szabású országos értekezlet tartatott; az előttünk fekvő könyv első részében ezen értekezletről számol be, amelynek főfeladata volt, hogy a magyar korona országaiiban létező fürdők, gyógyhelyek és források érdekében működést kezdjen meg. Az értekezleten 168 elsőrendű hazai orvos jelent meg, kik a főtirt nagyfontosságú cél elérése szempontjából adták elő jelentéseiket és véleményeiket az értekezletnek. Ezen igen érdekes jelentések bőven vannak ismertetve az évkönyvben. Különösen hazánk ásványvizeinek, gyógyforrásainak és fürdőhelyeinek szakemberre és az értelmese közönségre egyformán érdekes és alapos leírása foglaltatik a könyvben. Behatóan foglalkozik még a könyv mindazon kívánalmakkal, melyekre fürdőhelyeinknek keresetté és kedvelté tétele szempontjából oly nagy szüksége van hazánkknak, hogy a természetpazar kincsei az ország jólétére kizsákmányolhatók legyenek.

Ismerteti a könyv a különböző hazai fürdők látogatóinak számát az utóbbi két évtizedből. Majd áttér a hazai gőzfürdők körében mutatkozó hiányok orvoslásának kérdésére. A kárpáti gyógyfürdőkkel és a balatoniakkal terjedelmesen foglalkoztak az országos értekezlet tagjai.

A könyv második részében azon hivatalos előterjesztések vannak ismertetve, melyeket az országos jellegű kir. orvos egyesület ezen állandó bizottsága, a hazai gyógyvizek és fürdők hasznosítása tárgyában, a kormányhoz fölterjesztett, ugyszintén az ennek következtében tett kormányintézkedések is.

Amint ezen rövidre fogott ismertetésünkben is látható, az évkönyv oly nagy országos kérdés megismertetésével foglalkozik, amelynek alaposabb fölkarolása milliókat hozhat hazánkba.

Annyit már elértünk, hogy tengeri hajók usznak és vonatok mennek ásványvizeinkkel megrakottan a művelt világ minden részébe. Még csak idehaza kell gyógyforrásainkat és fürdőinket vonzóbbá tennünk az idegenekre. És végre hazai közönségünk azon részét is meg kellene nyerni a hazai gyógy- és üdülőhelyeknek, mely talán nehezebben nyerhető meg — a külföldinél is.

Uj férfikarok: Goll János tanár szerkesztése alatt megjelenő A polló kargyűteményből megjelent az ujévi szám vezérkönyvben és négy szőlamban következő tartalommal: 103. kar: Honfidal. Gaal Ferencz-től. 104. kar: Halottasének. Szövege és zenéje Lányi Ernőtől. Az Apolló egész évi előfizetési ára négy iv vezérkönyv és nyolcz iv nyomtatott szőlamért 2 frt 50 kr. o. é. Mindennemű postai küldemények és megrendelések czimzandók: Az „Apolló“ kiadóhivatalának Budapesten, Rózsza M. zongora termében VII. k. király-utca 23. sz. a.

Színház.

A parasztbecsület.

Mascagni operája napról-napra hódít nállunk is, mint mindenütt. Tegnap is a páros bérlet daczára majd nem telt ház nézte végig. A szereplők mindinkább ott-hon találják magukat az opera idegen mezején s ennek köszönhető a jó előadás.

Az opera előtt Cox és Boxot adták. A közönség sokat nevetett az Andorfi és Sziklai tréfáján.

Törvénykezés.

A szegedi „fölkelés.“

Az, amelyik két esztendőnek előtte, vagyis 1890-ben február elején történt a Széchenyi-téren, amikor ugyanis az álldo-

gáló munkás-kaszinó érdemes gyülekezete szembeszállt a rendőrséggel, hogy egy tapodtat sem megy onnét az ősi helyről, ahol öregapja, dédöregapja és ükapja is álldó-gált, a jó szerencsét és a munkaadót vár-ván pipaszó mellett.

Ez a hagyományos „állás“ itt a téren oly régi, mint amilyen egy népies szokás kiállni a faluház elé és nézni az időnek járását. Az akkor egészen új főkapitány tudvalevőleg benyitóképen megreszkizotta az álló-munkás-kaszinó áttelepítését valamely más helyre, ami aztán az előre nem látott „fölkelés“ eredményezte. Nem is volt arra szükség, hogy azt a csöndes mindennapi munkás-társaságot, mely itt köti évtizedek óta a munkaügyleteit, a megkisérlett módon háborgassák.

Na, de ez a „fölkelés“ senkiben sem tett kárt, csak épen Molnár János lovasrendőrbiztosot érte sérelem, amennyiben a fölkélek egyikében fölforcsant vezéregyénisége, névszerint Czvetlik János kocsis, megtámadta.

Ez a különben jámbor vezér, aki világeletemben mindig a lovakat igazgatta és puczolta, ma állt a törvényszék előtt olyan ártatlan képpel, hogy menten az enyhítő 92-ik §. jutott az ember eszébe.

Tanuként kiballgattak többeket, ezek közt Temesváry rendőrkapitányt is. Be is igazolódott, hogy Czvetlik a világ végét emlegette, mivelhogy ő annak a végére szándékozott járni s ezt a nagy dolgot a lovas-biztos uron akarta kikezdeni.

— Én? — tört ki egy izben a vádlott — dehogy is nyultam a biztos urhoz, egy kis ujjal se.

— Hát mért rohant neki?

A kocsis-érzelmek gerjédték föl Jánosban, mondván:

— Szép lova volt, azt akartam megvergetni.

Persze, a rideg emberek nem hittek ezekben a nemes érzelmekben. S így történt, hogy Czvetlik Jánost hatósági közeg ellen elkövetett erőszakoskodásért az enyhítő 92-ik §-sal félévi fogházra ítélték.

Legujabb.

A király ajándéka az akadémiának.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.“ er. t.) Szögyény László, ő felsége személye körüli miniszter f. hó 6-án átadta a m. tud. akadémia elnökének bold. Rudolf trónörökös főherczeg és a m. tud. akadémia tiszteleti tagja étetnagysága arczképét, melyet ő felsége Benczur Gyula mesteriskolai igazgatóval készítettett az akadémia képcsarnoka számára. A m. tud. akadémia elnöke vasárnap, f. hó 10-én déli 12 órára hívta meg az akadémia minden tagját a nagybecsű ajándék bemutatása végett.

Választási mozgalmak.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.“ er. táv.) Gyórváros szabadelvű pártjának küldöttsége ma járt Baross Gábornál, a győri képviselőjelöltség fölajánlása végett, aki azt el is fogadta.

Budapest 6-ik kerületében (Terézváros) a jelöltséget Andrassy Gyula grófnak ajánlotta föl a szabadelvű párt s ő késznek is nyilatkozott a jelöltség elfogadására.

A német császár nyilatkozata.

Budapest, jan. 6. (A „Sz. N.“ er. t.) Berlinből távirják: Vilmos német császár az ujévi fogadtatásokon a helyzetet békésnek jelezte.

A nemzeti párt manifesztuma.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) A manifesztum tervezetében fejtegeti, hogy a kormány politikája nem érdemli meg a nemzeti nevet, mert nem minden téren érvényesíti a nemzeti eszmét s mert tömördek erőt vesz el a nagy nemzeti érdekek szolgálatából, hogy azokat saját hatalmi céljaira pazarolja.

A függetlenségi párt álláspontját sem teheti magáévá, mert meg van győződve róla, hogy a kiegyezés talaján is megvalósítható a teljesen nemzeti politika s mert szerinte újabb közjogi harcok földézése a nemzeti fejlődés folytonosságát megszakíthatná és a nemzeti erősödést fenyegetné. Ők nemzeti politikát akarnak az 1867-iki kiegyezés alapján, folytatói vagyunk Deák Ferencz politikájának, hivatásának, mely tulajdonképpen csak formát adott a pragmatika szankció kettős alapelveinek, a közös védelemnek és Magyarország nemzeti és állami önállóságának.

Aki a mai állapot fönntartását kívánja az nem a kiegyezés, hanem az aulikus irány hiva. Az ily politika bizalmatlanságot ébreszt, mely áthárul magára a kiegyezésre és közjogi állapotunk megszilárdítását kifelé és befelé lehetetlenné teszi.

Hangsúlyozza, hogy a király és haza iránti kötelességének tartja a sérelmek orvoslását, ezen nemzeti követelmények kivívását.

A szoros értelemben vett magyar belügyek terén szintén a nemzeti politikának szükségképpen céljai, a nemzeti egység, erő és méltóság, adják kezünkbe a vezérfonalat. Ebből a szempontból az államhatalomnak olyannak kell lenni, mely az állami akaratot szabatosan, biztosan, részrehajlatlanul érvényesíti és működésének tisztasága és jótékonyága által a honpolgárok rokonszenvét megnyeri.

A manifesztum ezután kiterjeszkedik a választási szabadságra, az igazságszolgáltatás és közigazgatás reformjára és áttérve arra, hogy a párt főelve a szabadság, így folytatja:

A szabadság elvét akarjuk érvényesíteni a lelkiismeret, a vallás terén. Az egyházak történelmileg fejlődött önkormányzatát tiszteletben tartjuk és annak áldásait azokra is ki akarjuk terjeszteni, akik még nem bírnak azzal. A teljes függetlenséget és viszonyosságot az összes felekezetekre nézve érvényesíteni kívánjuk, annak minden konzekvenciájával.

A gyülekezési és egyesülési szabadságot sürgeti, a sajtószabadságot fönntartani kívánjuk.

A manifesztum a közgazdasági politikáról szólva, hangsúlyozza, hogy kiindulási pontját Magyarország önálló közgazdasági egyénisége képezi s ezért ha szabad kereskedelmi politikát elérni nem tudunk, igénybe kell vennünk az ország azon jogát, hogy külön vámterületet alakítson.

A kormányzati szellemről a manifesztum így nyilatkozik: A mi egész kormányzati gépezetünk egész az utolsó elágazásáig nem egyéb, mint a hatalmi politikának hálója.

Végül a manifesztum megjegyzi, hogy a nemzeti Magyarország létesítéséhez kéri a nemzet támogatását.

Fölfedezett nihilista.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) Berlinből sürgönyzik: A német hatóság által kiadott nihilistában fölfedezték a borkii vasuti merénylet tervezőjét, ki mint szakács volt alkalmazva az udvari vonaton.

Robbanás egy szénbányában.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) Berlinből jelenti egy távirat: Reggel a „Monopol”-bányában kőszénpor robbanás történt. Három bányász meghalt, hatan súlyosan megsebesültek.

Egy 48-as halála.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) Nagy-Szatmáron elhunyt Lovassy László ki a pozsonyi dietán a negyvenes években Weaselényivel és Kossuthal elfogatott, és öt évig börtönben ült, itt aztán megőrült, azóta csöndes tébolyult volt.

Az egyiptomi alkirály halála.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) Egy egyiptomi sürgöny jelenti: Tefvik Bey egyiptom alkirály influenzában meghalt.

Piufits sikkasztása.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) E hó 5-én d. u. érkezett Vácra dr. Gärtner a Piufits család ügyvédje és a hazai takarékpénztár megbizottjának irodavezetője, dr. Csernyánszky Aladár, kik fölkeresték Gajáry Géza polgármestert, a hazai takarékpénztár által kirendelt zárgondnokot és együttesen kimentek Piufits birtokára, Clarisse házára és minden értékes tárgyat szoros zár alá vettek. E szorgos kutatás egész reggeli 6 óráig tartott és minthogy jelenleg Clarisse háza lakatlan, a nevezettek étlen, szomjan dolgoztak. Ezt a fáradszó munkát folytatták másnap reggeli 9 órától Piufitsnak váci lakásán, a Duna partján levő pompás villájában. Mikor itt mindent fölirtak, értékes tárgyat elzártak, újra kimentek Clarisse házára, hol egész éjfélt utániig tartott a leltározás és összeírás.

Január 6-án éjfélt előtt Gajáry Géza váci polgármester és zárgondnok, Piufits egyik kabátjának elrejtett zsebében két kulcsot talált, melyekről mindeddig nincs kiderítve, hogy hová valók. A kulcsokat Gajáry polgármester még ma d. e. 11 órakor átadta az intézet ügyészének.

Karácsony rendőrkapitány Bezdek Károly detektív kíséretében tegnap este Vácra érkezett, hogy kutatásokat tegyen. A kutatásokra az irányt és az okokat Gajáry polgármester mondotta meg Karácsony budapesti rendőrkapitánynak.

A talált kulcsok nem pénztár-kulcsok, így valószínű, hogy Piufitsnak a pénztárhoz kulcs duplikatuma nem voltak, csak revíziók alkalmával lophattak. A hazai takarékpénztár ügykezelését teljesen újra szervezik.

Vasuti szerencsétlenség.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) Vonatösszeütközést jelent a táviró Newyorkból. Alladin mellett (Illinois) két személyvonat a sűrű ködben összeütközött, a mozdonyok tönkrementek, és a két mozdonyvezető és egy fűtő életét vesztette. A vonatok meggyuladtak. Négy olasz bevándorló is meghalt, még többen megsebesültek.

A mecklenburgi katonai vizsály.

Budapest, jan. 7. (A „Sz. N.” er. t.) Sokat beszélnek most Németországban arról a tragikomikus katonai vizsályról, mely Poroszország és Mecklenburg Schwerin közt tört ki. Dönitz várában egy porosz katonát valami kihágás miatt letartóztattak: s a mecklenburgi parancsnok a katonát megbüntette. Mivel a porosz tisztnek a helyőrségtől hiába követelték az illető katonát megbüntetését, a porosz hadügyminiszterium megparancsolta, hogy a katonát azonnal bocsássák szabadon s a parancsnok esetleges további ellenállását erőszakkal akadályozzák meg. A katonai parancsnok a sverini katonai igazgatósághoz fordult, aztán kitért az erőszak elől és tiltakozott az eljárás ellen. Mecklenburgban az a vélemény, hogy Poroszország eljárása csak arra irányul, hogy a Mecklenburggal kötött katonai konvencziót hatályon kívül helyezze. Termé-

szetes, hogy az egész vizsály csak bürokratikus jellegű. A mecklenburgi hivatalos lap konstatálja a vizsályt és azt, hogy Poroszország a fegyveres hatalomra appellált, ahelyett, hogy az alkotmány értelmében a szövetségstancához fordult volna. A lap szerint Mecklenburg részén van a jog, Poroszország részén a hatalom.

Közgazdasági táviratok.

Budapesti gabonaüzede.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) Buzát ma gyöngén kínáltak, a vételkedv nagyon korlátolt, az irányzat lanyhább volt és 9,000 mm. kelt el 5—7 $\frac{1}{2}$ krral alacsonyabb árakon.

Délután erősebb kínálat folytán az árak ellanyhultak és javult.

A határidőüzlet lanya volt.

A határidő-üzletben a déli tőzsde záratai a következők:

Buza őszre — — pénz, — — áru;
1892. márczius—áprilisra 10.98 pénz, 10.99 áru; szeptember—októberre 9.66 pénz, 9.68 áru; tengeri jul.—augusztusra — — pénz, — — áru; szept.—okt.—re — — pénz, — — áru; 1892. május—juniusra 5.83 pénz, 5.84 áru; zab őszre — — pénz — — áru; 1892. tavaszra 6.27 pénz, 6.28 áru; káposztarepeze aug.—szept.—re 13.60 pénz, 13.70 áru.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.)

Délután öt órakor záródnak:
Uj szokványbuza tavaszra . . . 10.84—10.86
Uj szokványbuza őszre . . . . . 9.60—9.63
Uj tengeri 1892. máj.—jun. . . . . 5.80—5.82
Szokványzab tavaszra . . . . . 6.23—6.25

Budapesti terménytőzsdéről.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) Zsiráru lanya. Disznózsir 54 $\frac{1}{2}$ —55, boszniai 100 drbos szilva 7 $\frac{3}{8}$ frttal kelt. — Szesz: szilárd. Szesz nyers osztalékolt 21.50—22 forint, élesztő szesz 25.50—26 forint, szesz finomított 60—61 forint, 100 liter százalékonként.

A budapesti értéktőzsdéről.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) A tőzsde ma a nemzetközi értékekben szilárdan nyílt meg. Különösen a déli vasuti részvényekben állott be emelkedés. Az üzlet folyamán lanyhult és a zárlatkor ismét megszilárdult az irányzat. A helyi piacz szilárd volt. A valuták változatlanok.

Délutáni zárlat: osztrák hitelrészv. 292.70—292.30—292.90, m. hitelr. 332.50, 4% arany jár. 106 $\frac{3}{4}$ —106.80, államvasut 290 $\frac{3}{4}$ —291 $\frac{1}{4}$, déli vasut 89 $\frac{1}{2}$ —90 $\frac{1}{2}$ —90 $\frac{7}{8}$ —91 $\frac{3}{4}$, rimamurányi 173.75—173 $\frac{7}{8}$ forinttal kelt.

Budapesti sertésvásár.

Budapest, január 7. (A „Sz. N.” er. t.) (A budapest—kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.) Hizott sertés (árak.) I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) 44.—45.50 Öreg közép (pknt 300—400 klgr.) 43.—44.— krig. Fialat nehéz (pknt 320 klgron felüli sulyban: 47.—48.— krig. Fialat közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 45.—46.— krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 42.—44.— krig. — II. Magyar szedett: Nehéz páronkint 280 klgron (felüli sulyban) 43.—44.— krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 42.—43.50 krig. Könnyű (pknt 220 krig terjedő sulyban) 40.—43.— krig. — Szerbiai: Nehéz (pknt 260 klgron felüli sulyban) 43.—44.— krig. Közép (páronkint 220—260 klgr. sulyban) 42.—43.— krig. Könnyű (pknt 220 klgrig terjedő sulyban) 40.—41.— krig. — Sertéslétszám. 1892. jan. 3-án volt készlet 130,027 drb, 1892. jan. hó 6-án főlhajtott 3734 drb, 1892. január 7-én elszállított 3169, 1892. jan. hó 7-én maradt készletben 130,592 db. — A hizottsertés üzletirányzata: Az üzlet változatlan.

REGÉNYCSARNOK.

Két asszony.

Irta: Belot Adolf.

I.

Van valami, ami hatalmasabb a szenvedélynél: a szokás. A szokás az a testre nézve, ami az emlékezés a szellemre: a szokás visszavezeti lépteinket azon egyének és tárgyakhoz, melyek kedvesek nekünk: az emlékezet gondolatainkat vezeti vissza azokhoz.

A Moncey utcában, Párisban, Brionne Helén grófné termeiben, mintegy két évvel ezelőtt, minden este egy kis válogatott társaság gyült össze. Nem a zene, nem a játék, nem a táncz vonzotta össze e néhány embert, mert a szórakozások e nemei száműzve voltak. Egyszerűen ama biztosság gyűjtötte össze e társaságot, hogy a grófné termeiben csak barátokkal, rokonszenves alakokkal találkozott mindenki, kikkel feszélytelenül társalghatott s nem kellett arra ügyeini, hogy egy-egy elejtett megjegyzéssel megsérti talán egyik vagy másik érzelmeit vagy érzékenységét.

Nagyon ritka eset volt, hogy e szűk baráti körbe idegen lépett volna s épen azért a Brionne-palota rendes vendégei nagyon csodálkoztak, midőn egy este egy fiatal ember jelent meg közöttük, a versenyterek, első előadások, a boulevardok istenített fiatalainak egyike, ki épen e tulajdonainál fogva makacsul kerülte a tisztességes társaságot.

A csodálkozás első rohamát csakhamar a kíváncsiság követte. Kérdezősködtek a fiatal ember neve után és szerették volna tudni, hogy mily szerencsés véletlen folytán jutott be a grófné termébe. Brionne grófné sietett kielégíteni barátjainak kíváncsiságát, kijelentve, hogy a fiatal embert De roches Kázmérnak hívják. Nemrég lett bemutatva a grófnénak és az első perctől kezdve oly nagy vágyat érzett meglátogatni a grófnét „azon ürügy alatt — mint mondá — hogy szakítson e rossz társasággal és rehabilitálja magát az érdemesek társaságában“, hogy a

grófné kötelességének tartotta megnyitni termeit e tévedt báránnyal.

E nyilatkozatok, kedves mosolytól kísérvé, kiengeszteltek mindenkit, annyival inkább, mert a grófné ez este megkettőztette figyelmét vendégei iránt, ezzel akarva jóvá tenni ellenök elkövetett hibáját. A helyett, hogy termeiben ő mulattatta volna Kázmért, mint új vendéget, megbizta ezzel legrégibb barátját, Livry bárót, kinek ragaszkodása a grófné iránt régi keletű volt.

E megbiztatás nem volt nagyon kellemes a báróra nézve, mert a grófné barátai között a báró volt leginkább az, ki utálta az idegen arcokat és kinek Kázmér magaviselete visszatetszett. De hogy eleget tegyen a grófné óhajának, mosolygó arcot mutatott a fiatal embernek és kedvesen hallgatta Kázmér beszédeinek bizonyos idegenszerűségét, melyet ő ama világból hozott magával, ahol eddig élt.

Lehet, hogy a báró ur talán meg is barátkozott volna már a fiatal Desroches neologizmusával, melylyel társalgását ragyogtatta, midőn egyszerre csak komoly tekintetet vetett a fiatal emberre.

Ez a fiatal ember pedig nagyon egyszerű dolgot cselekedett: beszélgetés közben a kályha körül álló támlásszékek felé ment azon szándékkal, hogy a legkényelmesebbiket kiválassza magának. Amíg a székek e néma szemléje tartott, Livry báró nem tett megjegyzést, de miután a fiatal ember megtette választását és le akart ülni egyik székre, a legjobbra, a báró egy mozdulattal visszatartotta, így szólván:

— Bocsánat uram, e szék az enyém!

— Az öné! — kiáltott bámulva Kázmér. — Tehát itt az a szokás, hogy mindenkinek saját széke van? — tette hozzá mosolyogva.

— Nem egészen, — válaszolt Livry báró — de minthogy ide nagyon ritkán jönnek idegenek, — ön kivétel — mindnyájan választottunk magunknak egy széket, amely legjobban tetszett.

— Érttem, — jegyzé meg Kázmér — mindeniküknek van bizonyos szokásuk.

— Igaz, — felelt a báró anélkül, hogy figyelmére meltatná Kázmér gunyos hangját, — mi nagy tisztelettel viseltetünk az iránt, amit szokásnak neveznek. Mi elismerjük on, nek erejét és egyetértünk ama bölcsészszelki így szolt: Van valami a mi hatalmasabb a szenvedélynél: a szokás. A szokás mellett megemlített az emlékezést is, de úgy ítélte, hogy a kettőnek ugyanazon értelme van.

— Ugyanazon értelme? — szolt Kázmér csodálkozva.

— Kétségtelenül. A szokás az a testre nézve, ami az emlékezés a szellemre: a szokás visszavezeti lépteinket ama személyekhez és tárgyakhoz, melyek kedvesek nekünk; az emlékezés gondolatainkat vezeti vissza azokhoz.

— Nem osztom az ön bölcsészének nézetét, báró ur, — szolt, kis gondolkodás után Kázmér, — mert én nem hiszek a szokás és emlékezés hatalmában annyira, mint ön. Jól tudom, hogy ön, hogy engemet zavarba hozzon rendelkezik Maintenon asszony pompás potykáival! Szegény potykák! Az ő soruk valóban megindít engemet.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: KULINYI ZSIGMOND.

Kiadótulajdonos: BÁBA SANDOR.

(Nyilttér)

Kiadó vendéglő

Zentán, a fő-téren fekvő „Ponty“-hoz címzett vendéglőm — magam egy másikkal vezetésével lévén elfoglalva — itczésnek vagy pedig albérltetbe január 24-től fogva kiadó. A reflektálók sziveskedjenek nálam jelentkezni.

Nagy János,

vendéglős.

Pályázat pinczér-ügynöki állásra.

A szegedi pinczerek betegsegélyző egyesületének elnöksége f. évi decz. hó 28-án tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a „Szegedi Pinczér egyesület“ ügynöki állását pályázat útján fogja betölteni.

A választmány nevében felszólítjuk mindazokat, kik a „Szegedi Pinczér egyesület“ ügynöki állását elnyerni óhajtják, kérvényüket bezárólag **1892. január hó 10-ig** a „Szegedi Pinczér egyesület“ elnökségéhez (Európa-szálloda) küldjék be, ahol a föltételek is megtudhatók.

Az egylet nevében:

Zetyko János,

titkár.

Juránovics Ferencz,

elnök.

Együttal felkéretnek a t. cz. pártoló- és egyleti tag urak az **1892. évi január hó 11-dikén, éjjeli 12 órakor** megtartandó közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Melchner József

a petrozsényi kőszénbánya főraktára

Tisza-Lajos-körut felső rész.

Kitűnő petrozsényi és porosz kőszén, légszuszkoaksz, legjobb bikkfa-szén,

hasábos bikk-, cser- és gyertyán-fa

ölenként és fölaprózva, kívánatra házhoz szállítva, jutányos árak és azonnali kiszolgálás mellett.

Magyar királyi államvasutak.

148434. szám

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutaknak Szombathely állomásán létező mozdonyszerelő műhelyépület kibővítésének létesítéséhez szükséges összes munkák biztosítására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek, a költségvetés és az egység árjegyzéki minta, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak magas építményi ügyosztályában (Andrássy-út 73. III. emelet 39. ajtó) a hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig, vasár és ünnepnapokon d. e. 9 órától déli 12 óráig megtekinthetők.

A munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbbben 1892. évi január hó 19-én déli 12 óráig nyújtandók be alólirt igazgatóság jogügyi osztályánál. (Andrássy-ut 73. földszint 25. ajtó.)

Minden ajánlat ivenként 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal ellátva nyújtandó be. „Ajánlat a Szombathely állomásán létező mozdonyszerelő műhely kibővítésére“.

Megjegyeztetik, hogy csak az összes munkákra vonatkozó ajánlatok véletlenek figyelembe.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, azaz 1892. évi január hó 18-án déli 12 óráig 1200 frt, azaz egyezerkétszáz o. é. frt bánatpénz lesz a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Andrási-ut 75. földszint) vagy készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de a névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgáltatnak tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértívény mellett adandók fel.

Budapesten, 1891. évi deczember hóban.

Az igazgatóság.

Utányomat nem díjaztatik.

Magyar királyi államvasutak.

147,641. szám.

Pályázati hirdetmény**nyomtatványok szállítása s azok bekötésének elvállalása inrát.**

A m. kir. államvasutak részére f. évi február 1-től számítandó 3, jutányos áraknál esetleg 6 évre szükséges nyomtatványok s azok bekötésének biztosítása céljából f. évi február 5-én megtartandó ajánlati tárgyalásban részt venni kívánók fölkéretnek, hogy ebbeli ajánlatukat ezen külfőlirattal: „**Ajánlati nyomtatványok szállítására, illetve azok bekötésére 147,641. számhoz**“ a lent kitűzött napon déli 12 óráig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztályban (Andrássy-ut 73. sz. II. em. 43. sz.) benyújtani sziveskedjenek.

Az egyévi szükséglet összértéke 220,000 frtra van előirányozva, az árszabály, valamint a pályázati általános és különleges szállítási feltételek ugyanott megszerezhetők, a könyvkötői s egyébbb különleges munkák mintái pedig megtekinthetők.

Mindazon czégek, melyek mindeddig szállítási viszonyban nem állottak a m. kir. államvasutakkal, tehát előttünk ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat igazoló keeskedelmi kamararai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni

Pályázati feltételek.

nyomtatványok szállítására s azok bekötésére vonatkozólag:

1. Az ajánlat kiállítása.

Az ivenkint 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatban, tekintettel a hozzá füzendő és szintén aláírandó árszabályra, csupán annak kifejezése kívántatik, hogy az a jelen pályázati, valamint a magy. kir. államvasutaknál érvényben levő általános és a nyomtatványok szállítására vonatkozó különleges szállítási feltételek ismertetésén és elfogadásán alapul és hogy ajánlattevő az általunk alapul vett egységárakat elfogadja, illetve azokból hány százalékot enged. Ezen engedménynek az egész szállításra nézve egységesnek kell lennie, vagyis az anyag és munka el nem választható.

A tiszta kezelési nyomtatványokból (ide nem értve a szigoruan elszámolandókat) tartozik szállító három havi szükségletnek megfelelő készletet tartani és az egyes állomások, illetve szolgálati osztálynak kezelési nyomtatványokkal való ellátásáról saját kezelésében gondoskodni, minek folytán ajánlattevő által ajánlatában világosan kitüntetendő, hogy a készlettartás és a kezeléséből netán fölmerülő költségek a fölajánlott árendedményben bennfoglaltatnak, illetve figyelembe vétettek és így ajánló ezen külön czimen semmiféle megtérítést nem követelhet.

2. Az ajánlat kiterjedése.

Az ajánlat kiterjedhet az összes szükségletre vagy annak bizonyos részére, kiterjedhet továbbá egyes munkacsoportokra is s végre kiterjedhet az egyes üzletvezetőség részére szükségelt tiszta kezelési nyomtatványokra (ide nem értve a szigoruan elszámolandókat) és az ezekkel kapcsolatban levő könyvkötői munkákra is.

Az igazgatóság azonban fönntartja magának a jogot, hogy

a) az ajánlatok között, tekintet nélkül az engedményre, szabadon választhasson;

b) a szállítást bármely általa meghatározandó időtartamra engedhesse át;

c) az összes szükségletet megosztva vagy annak bizonyos részét, illetve csoportot vagy üzletvezetőségenként engedhesse át, mely esetben — hacsak az ajánlásban az ellenkező világosan ki nem kötetik, ajánlattevő köteles az átengedett részmennyiséget is szállítani.

d) a központban szükséges könyvkötői munkákat elkülöníthesse, illetve külön adhassa ki s végre..

e) hogy a cél elérésére másféle intézkedéseket is tehessen.

3. Az ajánlat érvénye.

Mindegyik ajánló a pályázati határidőt kezdve — eltérve

az általános föltételek 5. §-ának 2-ik bekezdésében megállapított időtől — az ajánlatok fölött hozandó határozati kötelezettségben áll és tartozik a határozathozatal előtt az esetleg nála teendő megrendeléseket az általa ajánlott árak és föltételek alapján teljesíteni, anélkül azonban, hogy abból az egész vagy részbeni szállításnak átengedésére következtetést vonhatna vagy alapíthatna.

4. A nyomtatványokhoz szükséges papir minősége és minták csatolása.

A szállítandó nyomtatványokhoz használt papírra nézve a különleges föltételek 3 ik §-ában körülírt követelményeken kívül határozottan kikötetik, hogy az kizárólag hazai gyárakból eredő legyen, mi czélból a szállítandó papir az illető gyár viznyomatu jegyével ellátva legyen. Kivételt ez alól képeznek azon papirne-műek, melyekre természetüknél, illetve anyaguknál fogva a viznyomatu jegy nem alkalmazható; ilyenek például a henger-, kéreg-, színes papir és a ragbárczákhoz alkalmazandó papirok, de ezekre nézve szállító köteles kívánatra a hazai gyárakból való eredetét szállítás közben a vonatkozó eredeti gyári számlák bemutatása által igazolni.

Mindegyik papirne-mből, valamint az árszabályban kitűntetett 3. fokozat alá sorozandó betűk próbanyomatából az ajánlathoz két iv, illetve példány mintaképpen csatolandó és minden ivre az ajánló czég-jegy-e és aláírása, azonfelül a papir megnevezése, mérete és sulya reájegyzendő.

5. Bánatpénz.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál bánatpénzül

a) az összes nyomtatványokra 11,000 frt,

b) a részbeni szállításra a megfelelő hányad.

c) Amennyiben csoportok szerint tétetik ajánlat, akkor:

1. Az összes tiszta kezelési nyomtatványok után 6000 frt.

2. A szigoruan elszámolandók után 1000 frt.

3. Az összes szövegezési munkák után 3000 frt.

4. Az összes könyvkötői munkák után 1000 frt.

5. Ha üzletvezetőségenként tisztán kezelési nyomtatványok (ide nem értve a szigoruan elszámolandókat) bekötéssel együtt ajánlottakra üzletvezetőségenként 800 frt teendő le készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Az értékpapirok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régibb utolsó árfolyam szerint szá-mittatnak, de soha a névértéken felül.

Az ajánlatban a megtörtént letétel megemlítendő az arról nyert letéti elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Bánatpénz nélküli, vagy a pályázati feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőig érkeznek be, végre ajánlatok, melyek javításokat vagy vakarásokat mutatnak föl, figyelembe nem vétetnek.

6. Megjegyeztetik, hogy minden szállító köteles a munkaképtelenné vált vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított államvasuti alkalmazottak, illetőleg azok családtagjai segélyezésére létesített alaphoz a szállításai után érdembe hozandó összegek $\frac{1}{10}$ (Egy tized) százalékával hozzájárulni, mely jutalék a számlák ki-fizetése alkalmával vonatik le.

Budapest, 1892. január hóban.

M. kir. államvasutak igazgatósága.

Óvszer influenza ellen

budai, sashegyi

vörösborok

Eberling József nagytermelő eredeti töltése. Kizárólagos raktár Szeged és vidéke részére:

Vajda Imre és Társa

gyógyáru raktárában

911

S Z E G E D,

Kárász-utca.